

Juryrapport Soester Cultuurprijs 2016

Goedenavond,

U weet precies wie de Soester Cultuurprijs 2016 moet krijgen en waarom. De kans dat die hem ook krijgt, is 20 procent, dus zet u schrap. Want al is voor u klip en klaar helder wie de winnaar zou moeten zijn, toch heeft de jury hierover intens en veelvuldig met elkaar gediscussieerd. Voor ons was het geen gesneden koek met deze totaal verschillende genomineerden.

Drie individuen: een dichter, schilder en muziekdocente en twee organisaties met vrijwilligers.

Elk jaar wordt er gemord over de winnaar en wordt er argwanend naar de jury gekeken. Ik kan u geruststellen: wij zijn niet van onbesproken gedrag. Integendeel, ieder van ons staat met beide benen in de lokale cultuur, daarom zijn we hier ook voor gevraagd. Natuurlijk kennen we het werk van elke genomineerde en sommigen van hen ook persoonlijk. Daarnaast zijn we op de hoogte van de regels van good governance en integriteit en hebben die secuur toegepast.

Ik neem nog een keer de genomineerden door.

1.

Autodidact **Peter van Oostzanen** werkt sinds 15 jaar fulltime als kunstschilder van surrealistische en magisch-realistische tekeningen en schilderijen. Invloeden van Salvador Dali, Carel Willink en Pyke Koch ziet u daarin terug. Zijn werk is te zien in nationale en internationale exposities.

Ook zet hij zich in voor het culturele leven in Soest. Peter is actief voor Atelier Kunstkeuken, geeft cursussen realistisch fijnschilderen, werkt enthousiast mee als scholen hem benaderen voor kunstprojecten en hij doet mee aan lokale exposities.

Van 2007 tot 2011 nam hij deel aan de organisatie van de Kunstroute op de Grachten. Hiervoor onderhield hij het contact met de deelnemende kunstenaars. Ook initieerde hij nieuwe projecten zoals 'Kunstlicht' en 'Creatief bankieren'.

Op dit moment werkt hij voor het gemeentehuis aan een muur waarop hij de geschiedenis van vliegbasis Soesterberg vastlegt. Samen met Caroline Hesselink is hij daarnaast bezig met het opzetten van Ombers & Okers, een online én fysieke winkel voor schilder- en tekenmaterialen, want die ontbreekt nog in Soest.

2.

Taalkunstenaar **Dick Koblens** dicht er zijn leven lang al op los en gaat daar op zijn 92e ook vrolijk mee door. Hij is het lichtende voorbeeld van enthousiast ouder worden: niet na zekere leeftijd neerzigen en afwachten, maar doorgaan met dat waar je hart van overloopt.

Hij trakteert Soesters op puntdichten, limericks, sonnetten, haiku's, ballades, kwatrijnverzen, acrostichons of gedichten. Als huisgast van het Kunstlint draagt hij jaarlijks een sonnet voor. Heel wat columns en gedichten werden gepubliceerd in de Soester Courant. Dat is voorbij, maar nog steeds presenteert hij zijn werk in Artishock, voor de Vrienden van de Soester Eng, de Kunstroute, de Salon van de Wijsbegeerte, de Stichting Literaire Activiteiten Soest, ja waar niet?

Op zijn 69e begon Dick met de studie Frans aan de Universiteit van Utrecht, die hij vijf jaar later afrondde met een scriptie over Franse troubadours. Zijn liefde voor die taal lees je terug in zijn anagram Kond le Bisk óf moeten we hem onze eigen 'Drs. D.' noemen? De berg door hem geschreven gedichten is niet te overzien en groeit nog steeds.

3.

Van de vijf genomineerden manifesteert het **Herman van Veen Arts Center** op de Paltz zich het kortst in Soest. En hoe! In een paar jaar tijd ontwikkelde zich op dit landgoed - onder de bezielende leiding van de naamgever - een cultureel lustoord. In het Kapschuur Theater geven beginnende en professionele uitvoerende kunstenaars kinder- en jeugdtheatervoorstellingen. Bezoekers kunnen er genieten van dans, cabaret, pop- en klassieke muziek. Omdat op dit podium kan worden geëxperimenteerd, ontstaat er vernieuwing. Terwijl kunstenaars de kans krijgen hun ideeën te ontwikkelen, mag het publiek daar gratis van genieten. Dit kan dankzij een uitgelezen financieel concept **én** dankzij tientallen vrijwilligers die de handen uit hun mouwen steken. Vijftien betaalde werknemers houden de bedoelde structuur in de gaten. De Villa op dit feeëriek terrein wordt gerenoveerd. Nadat die is opgeknapt, zullen ook hier voorstellingen en uitvoeringen plaatsvinden. Het Herman van Veen Arts Center werkt enthousiast samen met allerlei partijen waaronder muziekscholen, conservatoria, theaterscholen, basisscholen, ziekenhuizen en een azc.

4.

De liefde van Ali van den Berg en Jan Hazelaar voor moderne beeldende kunst leidde 25 jaar geleden tot de oprichting van **Kunststichting HazArt**. Kunstenaars én publiek moesten in aanraking kunnen komen met deze kunstvorm, vonden zij. Hun bewondering voor hoe beeldhouwers zich uitdrukken in klei, metaal, steen en andere materialen wilden zij delen via hun beeldentuin en galerie - tegenwoordig kunstzaal genoemd. Gaandeweg boden zij ook ruimte aan andere moderne kunst. Inmiddels worden binnen en buiten al 25 jaar wisselende exposities georganiseerd. 'Klein Kröller-Möller' wordt het wel genoemd, vanwege de eigenzinnige visie van Ali en Jan op moderne beeldende kunst, hun hoge kwaliteitseisen en vernieuwende initiatieven. Kunstenaars dragen hen op handen, kunstliefhebbers van ver buiten Soest - ook in het buitenland - weten HazArt te vinden, zélf blijven ze bij voorkeur buiten de schijnwerpers. Een vaste ploeg van bevriende vrijwilligers ondersteunt alle activiteiten, zodat de beeldentuin en kunstzaal vier dagen per week gratis te bezoeken zijn, de tuin verzorgd wordt en de financiën bijgehouden. De jury maakt een diepe buiging voor het levenswerk van Ali en Jan en hun vrijwilligers. Tien maanden geleden kregen zij hiervoor een koninklijke onderscheiding, met de terechte feestelijke aandacht die hierbij hoort. Deze jury was van mening dit mee te moeten wegen in haar beraadslagingen.

5.

Al tijdens haar conservatoriumstudie blokfluit en dwarsfluit gaf **Irma Vos-Schetselaar** muzieklessen. Inmiddels werkt zij dertig jaar met hart en ziel als muziekdocente. 25 jaar geleden ontwikkelde zij – samen met een collega - een muziekmethode voor kinderen vanaf vijf jaar, waardoor die spelenderwijs kunnen leren fluiten. In haar drukke lespraktijk - met soms meer dan 80 leerlingen - onderwijst zij behalve jonge kinderen ook gevorderde en vergevorderde leerlingen tot en met 67 jaar. Voor de vele muzikale talenten onder hen zoekt zij een plek in een ensemble of orkest. Een veertigurige werkweek zit niet in haar systeem. Naast haar werk organiseert zij studieweekenden, houtblazerskampen, fluitweekenden, orkestdagen en concerten op bijzondere locaties. Zélf speelt zij al meer dan 20 jaar eerste fluit en piccolo in het Nederlandse Fluit Orkest en fluit incidenteel mee met grote internationale orkesten.

Toen in 2015 de gemeentelijke subsidie aan de Muziekschool werd stopgezet en docenten van de locatie Soest werden ontslagen, besloot Irma om samen met anderen een collectief op te richten. Hiermee voorkwam zij dat de leerlingen in Soest de dupe zouden worden van deze bezuiniging. Het was de start van de Johan Sebastiaan Bachschool die aan het begin van het seizoen 2015-2016 zelfstandig verder ging. Dit klinkt als een zoete idylle, maar toen begon het pas. Naast haar eigen werk nam zij de organisatie van al die ZZP'ers grotendeels op zich. Zij onderhield contact met alle belanghebbenden, zette de website op, organiseerde opendagen, maakte roosters en huurafspraken en verzorgde contracten.

Je zou het cynisch kunnen noemen dat zij nu genomineerd wordt voor een gemeentelijke culturele prijs.

Samenwerken is haar kracht. Zij haalde banden aan met andere muziekverenigingen in Soest, zoals PVO, waardoor de muzikale samenwerking lokáál stevig in de schoenen staat. Permanent zoekt zij naar partners om de positie van de Bachschool te versterken. Zoals met het Herman van Veen Arts Center en het Orgelfonds van de Oude Kerk. Herman van Veen is de beschermheer van de J.S. Bachschool, waardoor deuren stukken gemakkelijker opengaan en leerlingen kunnen optreden op verschillende podia, zoals De Paltz, de Oude Kerk en Mariënborg.

Tot slot:

Een maand geleden schreef columnist Nico Dijkshoorn in De Volkskrant de column 'Verliezen', met als ondertitel 'Eigenlijk is willen winnen volkomen onzinnig'.

Ik citeer: 'Het is een mondiaal verschijnsel: alleen maar genoeg nemen met winst. Tijdens de mislukte Oscaruitreiking voor de beste film werd nog eens duidelijk hoe ridicuul het is: een eerste of tweede plek aanwijzen als het om kunst gaat. Alle mensen in de zaal zaten al te applaudiseren voor 'LaLa Land' (niet de juiste winnaar), maar klaptten even later net zo hard hun handen stuk voor de werkelijke winnaar 'Moonlight'. Het gaat om het applaus, een stuk metaal in je handen hebben en dat zegevierend omhoog kunnen houden.

Ik stond enkele maanden geleden voor een koperen beeld. De kunstenaar kwam naast me staan. We keken samen naar zijn werk. Hij zei: 'Zesde geworden'. Ik vroeg hem wie er in de jury zaten: 'De dochter van de bakker en een invalide jongen.'

Ter geruststelling voor de vier genomineerden die de prijs níet krijgen: deze 'invalide dochter van de bakker' geeft de envelop aan wethouder van Cultuur Peter van der Torre, die de winnaar bekend zal maken. Ter geruststelling: er is maar één envelop.

Peter van der Torre, zou u naar voren willen komen?

Willen ook Peter van Oostzanen, Dick Koblenz, de medewerkers van het Herman van Veen Arts Center, Irma Vos-Schetselaar en iedereen van Kunststichting HazArt op het podium komen?